

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 22198/2024
03.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марица Николић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације које заступа Државно правобранилаштво Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3107/23 од 27.06.2024. године, у седници одржаној 03.09.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3107/23 од 27.06.2024. године- става трећег и петог изреке

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 36795/21 од 09.02.2023. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе из поднеска тужиоца од 14.09.2022. године. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати 2.668.050,00 динара са законском затезном каматом почев од 23.08.2022. године до исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев за исплату износа од још 54.450,00 динара преко досуђеног износа од 2.668.050,00 динара до укупно траженог износа од 2.722.500,00 динара са законском затезном каматом од 23.08.2022. године као неоснован. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 313.662,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3107/23 од 27.06.2024. године, ставом првим изреке, потврђено је решење садржано у ставу првом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 36795/21 од 09.02.2023. године и у том делу жалба је одбијена као неоснована. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Првог основног суда у Београду П 36795/21 од 09.02.2023. године у ставовима другом и четвртим изреке, па је ставом трећим изреке, обавезана тужена да тужиоцу исплати на име накнаде материјалне штете 1.894.950,00 динара са законском затезном каматом почев

од 23.08.2022. године до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев преко износа од 1.894.950,00 динара до износа од 2.668.050,00 динара, за још 733.100,00 динара са законском затезном каматом почев од 23.08.2022. године до исплате. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 338.774,75 динара са каматом од дана наступања услова за извршење одлуке па до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио жалбу, позивајући се на одредбу члана 404. ЗПП.

У ревизији није било потребе одлучивати на основу одредбе члана 404. ЗПП, с обзиром да је првостепена пресуда укинута у ставу другом и четвртм изреке, па је о пресуди одлучено применом одредбе члана 408. ЗПП, на основу члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоцу је 14. маја 2015. године, уништен засад малина на подручју Општине Ариље, јер није ни у једној од противградних станица било дејствовања противградних ракета пре 15. маја 2015. године, када су и потписани уговори са ангажованим стрелцима и задужене ракете. Успешност противгране заштите износи око 70%. Решењем Општине Ариље о расподели наменских средстава за исплату накнаде за одржавање насталих последица штете од елементарне непогоде – града, општина је донела одлуку да се тужиоцу исплати износ од 10.800,00 динара што представља 2% од укупне штете коју је тужилац претрпео, а која је од стране општинске комисије процењена на износ од 529.200,00 динара. Штета коју тужилац трпи према ценама на дан 23.08.2022. године према процени штете на дан настанка штете за малину сорту „Виланет“ на укупно 0,30 ха износи 2.722.500,00 динара, која се састоји од приноса свежих плодова од укупно 1.815.000,00 динара који представља 60% штете од града и на име смањеног приноса плодова у наредној години за око 30% због настанка последица оштећења лисне масе и измакла корист износи 907.500,00 динара. Тужилац није могао да постави противградну мрежу јер је потребна организована акција већих размера на ширем подручју, односно на целој територији Општине Ариље. Оштећени засади малине се налазе на стрмом терену у оквиру шуме и шумских земљишта са дугим падинама и контра падовима због чега конфигурација терена онемогућава постављање противградне мреже на местима где је тужилац одгајао малине. Редови малине, како су постављени, не уклапају се у постављени стандард противградне мреже, а таква инвестиција би износила преко 20.000 евра по хектару што представља изузетно високу инвестицију. Таква инвестиција би могла довести до еколошких проблема односно помора пчела на том подручју.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је укинуо првостепену пресуду и делимично усвојио тужбени захтев, сматрајући да постоји подељена одговорност странака за штету. Тужена одговора за штету по основу

објективне одговорности у смислу члана 172. ЗОО, због необезбеђивања ракете и непредузимања неопходних мера и радњи за активирање система противградне заштите, док се одговорност тужиоца састоји у томе што није предузео одговарајуће мере заштите својих засада осигурање од штете. Другостепени суд је становишта да противградна заштита није успешна у потпуности, али да ипак обезбеђује успешност од 70% заштите, због чега је определио допринос тужене у том проценту. Тужилац је допринео настанку штете за 30% јер није осигурао засаде, а непостављање противградне мреже не може се приписати тужиоцу у његов допринос јер је на основу налаза и мишљења вештака пољопривредне струке утврђено да постављање такве мреже на парцели тужиоца није било могуће због конфигурације терена и ветровитог подручја. Због тога је тужена обавезана на исплату износа од 1.894.950,00 динара, као разлике између утврђеног износа настале материјалне штете умањеног за допринос тужиоца и износ који му је вансудски исплаћен.

Наведено становиште другостепеног суда о постојању одговорности тужене уз умањење висине штете због доприноса тужиоца прихвата и Врховни суд као правилно, налазећи да је побијана пресуда заснована на правилној примени материјалног права.

Да свако има право на накнаду штете коју му незаконитим или неправилним радом проузрокује државни орган, ималац јавног овлашћења, орган аутономне покрајине или орган јединице локалне самоуправе произлази како из члана 35. став 2. Устава Републике Србије тако и из члана 172. Закона о облигационим односима – ЗОО.

Одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

Према Закону о министарствима ("Службени гласник РС" 44/14), послови противградне заштите су у надлежности Министарства унутрашњих послова и обављају се у Сектору за ванредне ситуације. Сезона одбране од града у Републици Србији почиње 15. априла, а завршава се 15. октобра (и ту тврдњу тужена није оспорила). Тужена је пропустила да обезбеди неопходне услове и мере за противградну заштиту, јер није обезбедила ракете и није обучила стрелце, нити им је у ванредној ситуацији наредила да дејствују у циљу заштите. Град не представља вишу силу да би тужена била ослобођена одговорности према члану 177. ЗОО јер се појава градоносних облака може у метеоролошком смислу предвидети и штета у претежном делу спречити или умањити.

Осим тога, одговорност тужене за штету насталу градом произлази и из одредаба Закона о одбрани од града („Службени гласник РС“, бр. 54/15) јер Влада, на предлог завода (надлежног органа државне управе) усваја дугорочне и средњорочне програме развоја и рада система одбране од града и извештаје о функционисању јединственог система одбране од града, а и одобрава и контролише све пројекте модификације времена који се односе на одбрану од града и који се изводе на територији Републике Србије (члан 6). Средства за финансирање система одбране од града обезбеђују се и из буџета Републике Србије (члан 14. тачка 1), која финансира

рад, опремање и одржавање, између осталог, мреже радарских центара и лансирних станица, набавку средстава за засејавање градоносних облака, ангажовање извршилаца за деловање на градоносне облаке – стрелаца на лансирним станицама и утврђује број стрелаца на лансирним станицама за сваку противградну сезону (члан 16), и у чијој је својини имовина радарских центара, лансирних станица објеката и опрема који су намењени за одбрану од града у јединственом систему одбране од града (члан 18). Притом је и овим законом прописано да надзор над применом његових одредаба и прописа донетих на основу њега врши републичко министарство надлежно за пољопривреду, у складу са законом (члан 19).

Имајући у виду изложено, неоснован је ревизијски навод да нису испуњени услови за одговорност тужене из Закона о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС" 111/09, 92/11 и 93/12). Наиме, град представља елементарну непогоду – члан 8. став 1. тачка 3. Закона; субјекти заштите су и државни органи – члан 4. став 1. тачка 1; свако има право на заштиту - члан 5а; закон прописује превентивно деловање – члан 5г (у нормативном делу закон га разрађује); МУП координира рад са свим субјектима заштите - члан 11. тачка 5; организује систем обавештавања – члан 11. тачка 6; припрема и спроводи безбедоносну заштиту – члана 11. тачка 8.

Из изложеног произилази да Република Србија преко надлежног сектора МУП-а врши испоруку противградних ракета, обучава и финансира накнаду за рад стрелаца и даје дозволу за дејство противградних станица у ванредним ситуацијама (градоносни облаци). Због тога је она одговорна за штету по члану 35. Устава РС, члану 172. ЗОО и по изложеним правилима из Закона о ванредним ситуацијама.

Како је својим неправилним радом- пропустом да правилно и на одговарајући начин предупреди настанак штете од града коју је тужилац претрпео, то је тужена дужна да ту штету и накнади тужиоцу у износу који произлази из налаза и мишљења судског вештака пољопривредне струке уз умањење од 30%, за који износ је тужилац допринео настанку штете, на основу одредбе члана 192. ЗОО, како је то правилно закључио другостепени суд.

На основу свега наведеног, Врховни суд је применом члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић